

Andrzej Wiśniewski

"Rozgraniczenie nieruchomości", R.
Czarnecki, [warszawa] 1962 :
[recenzja]

Palestra 6/8(56), 75-76

1962

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

stwowe, organizacje społeczne i organizacje spółdzielcze, użytkowanie gruntów państwowych na cele budowlane, wreszcie użytkowanie gruntów państwowych przez chłopów gospodarujących indywidualnie.

Obowiązujące przepisy naszego prawa rzeczowego normujące użytkowanie nie odpowiadają tym funkcjom społeczno-gospodarczym, jakie wysuwa budownictwo socjalistyczne. Kwestia, na czym polega ten brak adekwatności w zakresie prawnego uregulowania i w jakim kierunku powinien pójść ustawodawca, jest obecnie bardzo aktualna ze względu na toczące się prace nad kodyfikacją prawa cywilnego. Projekt nowego kodeksu cywilnego z 1961 r. daje w tej sprawie szereg rozstrzygnięć. Autor omawia różnice między tradycyjną instytucją użytkowania a nową jego odmianą, wyrosłą w okresie budownictwa socjalistycznego. Różnice te dotyczą: 1) czasu trwania użytkowania, 2) sprawy zachowania substancji i dotychczasowego przeznaczenia rzeczy poddanej użytkowaniu, 3) niezbywalności użytkowania, 4) napraw i innych nakładów dotyczących tej rzeczy, 5) sprawy budynków i urządzeń wzniesionych na nieruchomości będącej przedmiotem użytkowania, 6) ustania użytkowania.

Charakteryzując formy prawne korzystania z gruntów państwowych na cele budownictwa indywidualnego, autor omawia własność czasową (zniesioną ustawą z 14 lipca 1961 r. o gospodarce terenami w miastach i osiedlach), dzierżawę wieczystą oraz prawo zabudowy i wykazuje wyższość formy prawnej użytkowania nad tymi instytucjami.

Zakończenie książki stanowi rozdział przedstawiający stan prawny w zakresie reglamentacji prawnej użytkowania gruntów państwowych w niektórych państwach demokracji ludowej (Czechosłowacja, Bułgaria, Węgry) oraz w Jugosławii.

R. Czarnecki: *Rozgraniczenie nieruchomości*. Wyd. Prawn. 1962, s. 106.

Są w literaturze prawniczej tematy modne i tematy pomijane. Te pomijane tematy należą niejednokrotnie do najbardziej zawitych i nastroczających poważne trudności w praktyce. Właśnie do takich pomijanych, trudnych przy tym, od lat czekających na opracowanie tematów należy zagadnienie rozgraniczenia nieruchomości. Poza książką R. Moszyńskiego „Zasiedzenie i rozgraniczenie” i kilkoma artykułami, które z łatwością można policzyć na palcach jednej ręki, zagadnienie to nie było dotychczas opracowane w naszym piśmiennictwie.

Dopiero w omawianej książce sędziego Sądu Najwyższego R. Czarneckiego znajdujemy obszernie i wyczerpujące przedstawienie omawianego zagadnienia.

Autor rozpoczyna książkę od krótkiego przeglądu unormowania instytucji wytyczenia granic i rozgraniczenia w niektórych ustawodawstwach (prawo rzymskie, prawo niemieckie, prawo austriackie, prawo francuskie, prawo radzieckie), a następnie zapoznaje czytelnika ze źródłami polskiego prawa rozgraniczeniowego (nadspodziewanie licznymi) oraz przeprowadza rozróżnienie między rozgraniczeniem a takimi instytucjami zbliżonymi, jak wytyczenie granic i wzniesienie znaków. Dalsza część pracy poświęcona jest szczegółowym zagadnieniom dotyczącym postępowania rozgraniczeniowego, zarówno administracyjnego, jak i sądowego.

W zasadzie sprawy o rozgraniczenie należą w myśl dekretu z dn. 13.IX.1946 r. o rozgraniczeniu nieruchomości do postępowania administracyjnego. Przedstawiając to postępowanie, autor omawia wszczęcie postępowania, właściwość organu, pojęcia strony, czynności geodety, dowody, przesłanki orzeczenia, warunki zawar-

cia ugody przed geodetą, skutki zawartej ugody oraz postępowanie odrębne (rozgraniczenie w toku przebudowy ustroju rolnego, rozgraniczenie nieruchomości państwa użytkowanych przez instytucje i przedsiębiorstwa państwowe oraz nieruchomości wywłaszczanych, podział nieruchomości na obszarach miast i niektórych osiedli, określenie zatartych granic niektórych nieruchomości przejmowanych na własność państwa, rozgraniczenie przy zakładaniu oraz prowadzeniu ewidencji gruntów i budynków, rozgraniczenie nieruchomości na terenach budownictwa domów jednorodzinnych).

Dekret o rozgraniczeniu nieruchomości przewiduje dopuszczalność drogi sądowej tylko wyjątkowo. Wyjątek ten obejmuje wypadki sporu co do ustalenia granic, w których nie doszło do zawarcia ugody, oraz wypadki, w których ustalenie granic jest potrzebne do rozstrzygnięcia rozpoznawanej sprawy. Autor omawia szczegółowo dopuszczalność drogi sądowej, właściwość sądu, legitymację czynną i bierną, kryteria rozgraniczenia, roszczenia o rozgraniczenie, zasady ustalania granic, skutki ugody sądowej, orzeczenie o rozgraniczeniu i skutki takiego orzeczenia.

Na podkreślenie zasługuje fakt, że autor nie tylko zebrał cały dostępny materiał prawny i poddał go wnikliwej analizie, ale mając do dyspozycji niedoskonałe i nie zsynchronizowane normy prawne, usystematyzował szeroką problematykę rozgraniczenia nieruchomości, a jednocześnie dał także przekonywającą podbudowę teoretyczną.

Zasady techniki prawodawczej. Urząd Rady Ministrów. 1962, s. 24.

Narzekania na niestaranność roboty legislacyjnej można często usłyszeć od tych wszystkich, którym nienależycie opracowane akty normatywne nastręczają poważne trudności interpretacyjne. Przysłowiowe już stało się narzekanie na ogólne klauzule w rodzaju: „Tracą moc dotychczasowe przepisy sprzeczne z niniejszą ustawą”. I biedę się tu człowieku, co jest, a co nie jest sprzeczne.

Poprawę w tej dziedzinie ma wprowadzić zarządzenie nr 238 Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 grudnia 1961 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej”. Tekst tych „Zasad” stanowi treść omawianej książeczki.

Zasady techniki prawodawczej mają być stosowane przy opracowywaniu projektów aktów ustawodawczych (ustaw i dekretów) oraz aktów wykonawczych (rozporządzeń, normatywnych uchwał Rządu oraz normatywnych zarządzeń Prezesa Rady Ministrów i ministrów). W przepisach ogólnych „Zasad” stwierdza się, że układ projektów aktów ustawodawczych i wykonawczych powinien być przejrzysty, redakcja przepisów jasna, ścisła i zwięzła, bez zawitych okresów o wielu zdaniach pobocznych. Do oznaczenia jednakowych pojęć należy w projektach aktów używać jednakowych wyrazów i określeń prawnych, jakie przyjęte są w obowiązującym ustawodawstwie (np. w kodeksach). Język projektu powinien być powszechnie zrozumiały, a tekst — opracowany ze szczególną starannością i dbałością o zachowanie poprawności i czystości języka polskiego.

Charakteryzując treść aktu ustawodawczego, „Zasady” wskazują, że projekt aktu ustawodawczego powinien regulować wszystkie zagadnienia zasadnicze dla rozwiązania sprawy, natomiast unormowanie spraw szczegółowych lub ulegających częstym zmianom przekazywać do aktów wykonawczych. Upoważnienia ustawowe do wydawania aktów wykonawczych powinny — możliwie ściśle —